

Continuatio in hoc libro

- 1 Disputationes 24. In Confessione Auguf. ^{Wustari}
- 2 Sadnel & unifo rna nos disp. 1.
- 3 Arieftos brevis de fano phificalifuni di vniis M. Fied. 3 aldriini
- 4 Disp. de Ora. Acti tum pfora tum offitio. Hofmann.
- 5 Disput. 1. de Coena Dni. eisdem. asseres ^{de pntay} & multa
- 6 Disput. 4. de Coena Dni. Hofmanni ^{deu p licoem} ex cap. 1 Cor. 10.
- 7 De nobi ajs Dni & Voluntatis ipfius Hofmanni
- 8 Drey Vnterfchiedli fuffenihay an d Conftorium zu
Leyffig, vnz abfaff. d. Exorcifm
M. Georff Lystarij

Geß

Sammelband

30

DISPUTATIO VI.

Ex articulo secundo Augustanae Confessionis.

DE BLASPHE-
MIA IN SPIRITUM SAN-
CTUM, SIVE PECCATO
AD MORTEM.

Ad cuius Theses,

Docente Spiritu sancto,

SUB PRÆSIDIO

LEONHARTI HVTTERI, S. S.
Theologiæ D. & Professoris in alma VVi-
tebergenfi Academia, defendet

M. GREGORIUS HAGIUS,
Obernbrethanus, Fr.

ad diem 17. Septembris, horis locoq; consuetis.

WITEBERGAE,

Typis Simonis Gronenbergii, Anno 1600.

DISPUTATIO VI.

De Blasphemia in Spiritum sanctum,

seu Peccato ad mortem.

THESIS I.

Um non tam obscura, quàm difficili de blasphemia in Spiritum sanctum sit quaestio; neque omnibus omninò Doctoribus idem de ea iudicium: visum fuit in Articuli secundì Confessionis nostræ ἀναλύσει, peculiarem de ea, tanquam peccati Originalis effectum, συζητήσειν institueret.

II.

Etià verò magnus & periculosus hujus doctrinae, ad desperationem potissimum est abusus: non tamen propterea in Ecclesia ignorari: quin vel hanc ob causam, veritas ejus investigari debet accuratius.

III.

Ea enim rectè explicata & cognita, conscientias pavidas, commissi hujus peccati formidine prostratas, ac proinde Consolationum Evangelicarum agrè capaces, laqueis desperationis disruptis erigit, solatur, confirmat.

IV.

Reliquis verò, quibus clarior Evangelicæ doctrinae lux affulsit, & firmiter veritatis innotuit agnitio, crepidines quasi & cancellos figit, quibus coerciti, nec peccatis contra conscientiam freno laxent liberius, nec obduratis cordibus Spiritui sancto resistent petulantius.

V.

Placet autem κατ' ἄρσιν sive remotionem falsarum de hac blasphemia opinionum, ad δίσιν seu investigationem veræ sententiæ paulatim progredi.

PARS I. ΑΝΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ.

VI.

I. Origenes.

Initio ergo sese offert Origenes, ipsumque secuti alii, qui peccatum in Spiritum sanctum definiunt esse, quodcunque grave, enorme ac ἀναπολόγητον delictum, post Baptismum commissum, Orig. in cap. 12. Matth.

VII.

Novatiani.

Quam opinionem postea sub annum Christi 253. Novatiani postliminò

postliminiò quasi in Ecclesiã reduxerunt, affirmantes, μετὰ τὸ λῆ-
ψεν μὴκέτι δύνασθαι ἐλεῖσθαι τὸν πεπρωκότα, ut Epiphanius loqui-
tur, post lavacrum regenerationis misericordiam amplius conse-
qui non posse eum, qui lapsus fuerit, propterea quòd omnes Chri-
stianorum lapsus peccata sint in Spiritum sanctum, teste D. Hie-
ronymo in Epist. ad Marcellam.

VIII.

Atqui verò hac stante sententia, neque Propheta Nathan Da-
vidi homicidæ simul & adultero, remissionem peccatorum an-
nunciare, 2. Sam. 12, 13. neque Apostolus incestuosum illum Co-
rinthium respicientem, à tanto tamque enormi flagitio absolvere
potuisset, 2. Cor. 2, 7. 8.

IX.

Alii blasphemiam in Spiritum sanctum voluerunt esse pecca-
tum ex malitiã commissum: quemadmodum peccatum ex infir-
mitate peccatum sit in Patrem, peccatum verò ex ignorantia, pec-
catum in Filium.

II. Magi-
ster sen-
tent:

X.

Quæ sententia cum primis placere videtur Petro Lombardo
sive Magistro sententiarum, l. 2. Sent. dist. 43. lit. D. Et Thomæ
Aquinati in 2. secundæ, quæst. 14.

XI.

Rectè autem Iesuita Bellarminus, hac in parte à suis gregali-
bus disidens, respondet: Quamvis quodlibet peccatum ex mali-
tia commissum, dici possit peccatum in Spiritum sanctum: (qua-
tenus nimirum id in DEUM, unum essentiã, Trinum Personis
ferur,) non tamen quodlibet peccatum ex malitia esse illud, de
quo Scripturæ loquuntur, quòd propriè & singulariter dicitur pec-
catum in Spiritum sanctum, & quòd non remittitur, vel in hoc, vel
in futuro seculo, Tom. 2. Controversiarum fol. 1327. edit. anni
1591.

XII.

Constat enim ex sententia Servatoris, peccatum in Spiritum
sanctum, specialem quandam esse blasphemiam, & in summo
gradu constitutam: Contrà verò, peccatum ex malitia, generale
omniò esse peccatum, neque semper cum blasphemia conjun-
ctum.

XIII.

D. Augustinus olim statuit, in Spiritum sanctum peccare
eum, qui gratiæ in fratrem collatæ invidet, lib. 1. de Sermonibus Do-
minicis in monte cap. 43.

III.

Augusti-
nus.

A 2

Verum

XIIII.

Verùm hæc sententia à scopo verborum Christi quàm longis-
simè recedit: quemadmodum ipse quoq; Augustinus postea eam
correxisse legitur, lib. 1. Retract. cap. 19.

IV.

Hierony-
mus.

D. Hieronymus peccatum in Spiritum sanctum fore existi-
mat, si quis ante tribunal iudicis constitutus, non solum neget
Christum, sed eum etiam dicat esse Beelzebub. In Epist. ad Mar-
cellam.

XV.

XVI.

Etsi verò hæc opinio non ita procul à vero est aliena: in eo ta-
men deficit, quòd peccatum hoc non ultrò, spontè & voluntariè
ab hominibus, sed coram tribunali iudicis constitutis, sive vi tor-
mentorum coactis, committi innuit.

XVII.

V.

Sunt alii, qui, sola incredulitate peccatum hoc in Spiritum
sanctum describendum esse, opinati sunt.

XVIII.

Etsi verò non negamus, in incredulitate perseverantes, æterno
inferorum subjacere supplicio, Ioh. 3. 18. Marci 16. 16. Constat ta-
men, multos abjecta incredulitate, per fidem redire ad Christum,
& æternæ beatitudinis fieri participes: id quod vel unicum Apo-
stoli Pauli exemplum evidenter demonstrat.

XIX.

Quæ sanè nota peccato in Spiritum sanctum neutiquam com-
perit, siquidem hoc modo peccantes per fidem Christo inferi &
salvari posse, impossibile esse, scriptura pronunciat.

XX.

VI.

Alii abnegationem veritatis Evangelicæ agnitæ, peccatum
hoc irremissibile esse statuunt.

XXI.

Atqui verò hac obtinente sententia, Petrum Apostolum,
ter abnegantem Christum Servatorem, ad Orcum relegemus ne-
cesse erit: id quod de tanto Apostolo vel cogitare nefas est.

XXII.

Sic omnes ii flammis infernalibus adjudicandi erunt, qui in
primitiva Ecclesia, durantibus gravissimis illis persecutionibus,
suppliciorum atrocitate perterriti, ex infirmitate agnitam doctri-
næ cœlestis veritatem abnegarunt: Quorum tamen plurimos, se-
ria

ria post acta poenitentia, non minore cum gaudio, quam consensu reliquorum Christianorum in Ecclesiae communionem receptos esse, passim Ecclesiastica testatur historia.

XXIII.

Sunt tandem alii, quibus peccatum in Spiritum sanctum visa VII.
fuit finalis esse impoenitentia.

XXIV.

Quam opinionem olim D. Augustinus approbavit, ut videre est Serm: 11. de verbis Domini. Epist. 50. ad Bonifacium, lib. 4. contra Cresconium, cap. 8. hodieq; haud pauci, ut maximè propriam sequuntur & defendunt. XXV.

Et si verò inficias minimè imus, finale Impoenitentiam esse peccati in Spiritum sanctum certissimum quoddam προσκειμενον sive adjunctum: interim tamen τὰυτὸ quiddam cum eo, & ἀνίστηφον esse, negamus. XXVI.

Multos enim reperias, qui in delictis contra Decalogum finaliter persistunt: quos tamen neq; agnitione veritatis Euangelicae polluisse, neque blasphemos in Spiritum sanctum fuisse constat. XXVII.

Variae hæ & discrepantes sententiæ moverunt Scholasticos VIII.
Doctores, ut sex constituerent peccata in Spiritum sanctum: Desperationem, præsumptionem, obstinationem, finale impoenitentiam, invidiam fraternæ gratiæ, impugnationem veritatis agnitæ. Scotus, Gabriel, Bonaventura, lib. 2. sent. dist. 43. quest. 1.

XXVIII.

Verùm inspectis & perpensis accuratiùs Scripturarum testimoniis, de hoc peccato ex professo agentibus, fortè haud difficile erit, nodum hunc dissolvere, & unicum saltem tale esse peccatum, ad oculum demonstrare.

PARS II. ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ.

XXIX.

Sic autem initio Christus Servator suam hac de re mentem explicat: Amen dico vobis: Omne peccatum, & blasphemiae omnes, quibuscunq; blasphemaverint, remittentur hominibus: blasphemia verò in Spiritum sanctum, non remittetur hominibus. Et quisquis locutus fuerit adversus Filium hominis, remittetur ei: Quisquis autem blasphemaverit Spiritum sanctum, non remittetur ei, neque in hoc seculo, neque in futuro: Sive, uti Marcus habet:

A 3

Non

Non habebit remissionem in æternum, sed æterno tenebitur iudicio, Matth. 12. 31. & 32. Marc. 3. 28. 29. Luc. 12. 10.

XXX.

Quorum verborum quis verus, proprius ac genuinus sit sensus, facilius ut percipiatur, probè omninò observandum, peccata universa, secundum duas diversas doctrinæ Christianæ partes, duntaxat esse generum: Alia enim directè in doctrinam Legis: alia verò in doctrinam Euangelij feruntur.

XXXI.

De prioribus illis jam non est quæstio: siquidem inter ea peccatum in Spiritum sanctum principaliter referri nequit: Sed de posterioribus, iis videlicet, quæ doctrinam gratiæ, Euangelij propriam, directè oppugnant.

XXXII.

Sunt autem hæc gemina: Aliud enim committitur in Filium hominis: aliud in Spiritum sanctum.

XXXIII.

Peccatum in Filium hominis duplex est: Vnum, Incredulitas per Ignorantiam, quando quis veritatem doctrinæ Evangelicæ nondum agnitam oppugnat.

XXXIV.

Peccatum in Filium hominis.

Quale peccatum fuit in persecutore Paulo, ipsemet disertè facente, quòd priùs blasphemus fuerit & persecutor: Sed misericordiam consecutus, quia ignorans in incredulitate peccavit, 1. Tim. 1. 13.

XXXV.

Et in Iudæis quibusdam, qui offensi humili Christi formâ, Messiam eum non agnoverunt, nec in eum crediderunt, sed per ignorantiam in crucem egerunt: de quibus Apostolus pronunciat, quòd si Dominum gloriæ cognovissent, non crucifixissent, 1. Cor. 2. 8.

XXXVI.

Alterum peccatum in Filium hominis est abnegatio ex infirmitate, doctrinæ Euangelij priùs agnitæ, sine hostili tamen, & iniquo suscepta ejusdem oppugnatione & blasphemia.

XXXVII.

Qualis fuit in Apostolo Petro, qui tera abnegatione Christum ex infirmitate, metu periculi adductus, abnegavit.

XXXVIII.

Et in Francisco Spiera Civitate Veneto, qui Venetiis coram Legato Pontificis, Archiepiscopo Beneventano, agnitam doctrinæ Evangelicæ veritatem, sine ulla tamen blasphemia abnegavit: postmodum autem Patavium reversus, ita vivere, ita animo angere & discru-

& discru-

& scrutari coepit, ut non in legritudinem modo gravissimam, verum miserandam desperationem incideret, ita, ut nulla plane admitta consolatione, Civitatem tandem infelicem & desperatam animam efflaret, falso sibi persuadens, blasphemiam in Spiritum sanctum se commisisse, ac proinde nullum sibi amplius ad gratiam & misericordiam Dei patere reditum. Anno Christi 1548.

XXXIX. Est ergo peccatum in Filium hominis, doctrinae Evangelicae, vel nondum agnitae per ignorantiam oppugnatio; vel agnitae ex infirmitate ac metu periculorum, sine ulla tamen ejus blasphemia, abnegatio.

XL. Etsi vero tanta est peccati hujus atrocitas, ut pauci admodum eo laborantes, per veram poenitentiam ad Christum redeant: Si quidem Desperationem quasi individuam comitem ferme semper secum trahit.

XLII. Respectu tamen blasphemiae in Spiritum sanctum, & levius: & dum media ac organa salutis non petulanter ac voluntarie respuit, Remissibile esse, cum Christo Salvatore affirmamus.

XLIII. Secus autem se habet peccatum in Spiritum sanctum, ad cuius constitutionem, duo isthaec necessario requiri, sacris edocti literis, afferimus: 1. evidentem veritatis doctrinae caelestis agnitionem. 2. ejusdem non simplicem & nudam, non ex ignorantia aut fortitudine periculi, sed voluntariam, & contra proprii cordis testimonium susceptam blasphemiam & oppugnationem.

XLIV. Utramque enim notam haud obscure exprimit Epistola ad Hebraeos, cum peccatum illud, pro quo non reliqua est hostia, sive, quod idem est, peccatum in Spiritum sanctum irremissibile, primum, post acceptam veritatis notitiam: deinde vero exsors, voluntarie committi asserit, cap. 10. 26.

XLV. Duobus autem modis haec etiam blasphemia in Spiritum sanctum committitur: Vel enim tota & universa Evangelii doctrina, eo, quo jam diximus, modo, oppugnatur: vel aliqua saltem ejus pars.

Priore modo peccarunt in Spiritum sanctum Pharisei, qui licet, cum doctrinae Christi evidentiâ, tum etiam stupendorum miraculorum

lorum excellentiâ, in conscientia sua essent convicti, hunc Christum esse illum ipsum promissum Messiam, teste Nicodemo Pharisæorum principe, Ioh. 3, 2. teste propria ipsorum assertione, Matth. 22, 16. Act. 4, 16. nihilominus tamen doctrinam ejus blasphemore profcindere, imò furenter ad mortem usque persequi: miracula verò divina, Spiritus sancti virtute edita, principi Dæmoniorum tribuere, & nomine Beelzebub infamare non exhorruerunt. Matth. 9, 34. 12, 24.

XLVI.

Sic peccarunt Iudæorum Pontifices, qui plùs quàm Diabolico odio in Christum perciti, ut veritatem agnitam obruerent, Christi que gloriam omnibus modis opprimerent, eò proruperunt impietatis & malitiæ, ut custodes sepulchri Dominici, Resurrectionem Christi ex mortuis nunciantes, largitionibus corrumpere, & egregiis mendaciis instruere ac subornare non dubitarent. Matth. 28, 11. & seqq.

XLVII.

Sic peccarunt Iudæi apud Ieremiam Prophetam cap. 44, 15. 16, 17. & nonnulli ex illis, qui cum resistere Spiritui sancto per Stephanum loquenti haud possent, malitiosè tamen & doctrinam, quam à Deo esse non nesciebant, oppugnare. & ipsum Stephanum interimere maluerunt, Act. 6, 10. & 11.

XLVIII.

Eodem modo peccat tota fermè hodierna Iudæorum sæx, quæ de præsentissimo Messiae adventu plùs millies, vel proprio etiam cordis ipsorum testimonio convicta, & personam & doctrinam Christi diris ac horrendis blasphemis, petulantia plusquàm Diabolica, persequitur.

XLIX.

Posteriore modo in Spiritum sanctum peccare solent Apostatæ, qui, quamvis non totam & universam doctrinam Evangelii abnegant & oppugnant: In uno tamen aut aliquibus, sive pluribus sive paucioribus articulis fidei, scientes & volentes, non coacti, sed sponte sua, propter mundi hujus dignitates & commoda, ad Pontificiorum, aliorumve sectariorum castra transeunt, ac multò virulentius reliquis veritatem agnitam blasphemant ac persequuntur.

L.

Huc pertinent Hæresiarchæ & Schismatici, ut & plurimi modernorum Iesuitarum ac Sacramentariorum, qui erroris vel centies convicti, blasphemie tamen calamo veritatem cognitam perstringere, quàm quædam videri malunt.

Inprimis

L I.

In primis verò viderint Constantiensis Concilij Patres, quæ ratione blasphemix hujus in Spiritum sanctum notam effugere possint, qui scientes & ipsimet fatentes, Christum venerabile Sacramentum Altaris sub utraque specie panis & vini instituisse, ac postmodum & ab Apostolis & primitivæ Ecclesiæ Doctoribus integrè, non mutilatè peractum fuisse, *Hoc tamen non obstante*, Laicis alteram speciem ex usu S. Cœnæ grandi & horrendo sacrilegio surripuerunt. Sess. 13. L II.

Peccatum igitur in Spiritum sanctum est defectio ab agnita veritate doctrinæ Evangelicæ voluntaria, deliberato suscepta proposito, & cum blasphemia in Spiritum gratiæ, ac veritatem prius agnitam, finaliq; impœnitentia conjuncta. L III.

Definitio peccati in Spiritum sanctum.

Dicitur autem hoc peccatum Blasphemia in Spiritum sanctum, non, quòd non Patri etiam Filioq; adversum illud sit & inimicū: aut quòd Spiritus sanctus utroq; major & præstantior: Nihil enim, ut D. Achanasius in Symbolo confitetur, in Trinitate prius aut posterius, nihil majus aut minus. L IV.

Verùm, cum Spiritus sancti proprium officium sit illuminare, & veritatis lucem ac fidem in Christum, in hominibus accendere, fovere, conservare: Idèd qui ab eo illuminatus novit veritatem doctrinæ cœlestis, eam verò nihilominus contra conscientix suæ dictamen, destinata malitia ἐκείνωσῃ blasphemo ore abnegat & oppugnat, is in Spiritum sanctum peccare dicitur.

L V.

Itaq; hoc peccatum quàm proximè accedit ad peccatum Diabolorum, qui cum sciverint veritatem, tamen in ea non steterunt. Iohan. 8. 44. L VI.

Constat ex his, Quænam sit horrendi hujus peccati causa, non Deus, qui, uti reliqua peccata omnia, sic hoc cum primis neq; efficit, neq; cooperatur, neq; impellit, neq; inclinatur, neq; approbat, sed serio detestatur, Gen. 1. 31. Psal. 5. 5. Sap. 11. 25. 1. Ioh. 3. 8.

Peccati in Spiritum sanctum cause.

L VII.

Interim tamen cum hoc peccatum, Indurationis poenam semper secum trahat, Deus sanè, quando singulari hoc furoris sui exemplo, peccatum peccato punit, non nova instillata malitia, aut directa ad blasphemandum facta impulsione: Sed magis magisq; subtracta gratia, & Indurationis cumulata materia atque occasio-

B ne: hoc

ne: hoc respectu, Indurationis, ut poenæ causam ad D e u m referre, nihil prohibet. L VIII.

Est autem vera & propria peccati hujus causa duplex: Remotior & externa una, Diabolus scilicet, qui tamen indirectè saltem, non intrinsecus voluntatem hominis, sed extraneo saltem objecto eam movendo, causa constitui potest.

LIX.

Altera causa propinquior & interna, est Cor sive voluntas ipsa hominis, quæ suggestionibus Diabolicis persuasa, vel externis quibusdam commodis, opibus, dignitatibus, aliisque hujusmodi rebus fluxis & evanidis quasi fascinata, incipit parvifacere agnitam veritatem, eamq; paulatim prodere, & perfidè abnegare.

LX.

A quo gradu impietatis mox fit transitus ad blasphemiam Evangelii oppugnationem; atq; sic paulatim homo blasphemia in Spiritum sanctum involvitur, tandemq; in æternum inferorum barathrum præcipitatur. LXI.

Nam ut disertè Servator affirmat, ea est peccati hujus atrocitas, ut neq; in hoc, neq; in futuro seculo, sive, quod idem est, in æternum non remittatur. LXII.

Neque verò eorum ferenda est explicatio, qui hæc verba Christi, (*in æternum non remittetur,*) pro eo, quod excusationem non habet, ac proinde difficulter remittitur, accipiunt.

LXIII.

Non enim ullum vel levissimum dari potest delictum, quod coram tribunali D e i excusationem etiam minimam prætexere possit. LXIV.

Neque etiam Christus Servator discrimen inter peccatum in Filium hominis, & inter blasphemiam in Spiritum sanctum, in gradibus quibusdam Remissionis collocat: Sed simpliciter illud Remissibile, hoc Irremissibile esse pronunciat.

LXV.

Nefas ergo fuerit, Remissibile dicere id, quod Servator Irremissibile esse, expressè affirmat.

LXVI.

Est autem Irremissibile hoc peccatum in æternum, non quod sua magnitudine & atrocitate, vel misericordiam æterni Patris, vel Christi Servatoris meritum excedat,

[1. Nam

LXVII.

I. Nam immensam, & ex æquo se erga omnes peccatores resipiscences habentem misericordiam Dei Patris, tum infinita alia Scripturæ confirmant testimonia, tum verò ipse Iehovah testatissimam facit, apud Prophetam clamans: Vivo ego, nolo mortem peccatoris, sed ut convertatur impius à via sua mala, & vivat, Ezech. 33, 11. & cap. 18, 21, 22. Si impius egerit pœnitentiam ab omnibus peccatis suis, quæ operatus est, OMNIUM iniquitatum ejus non recordabor amplius. LXVIII.

Et Servator Ioh. 3, 16. Sic Deus, inquit, dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret, ut omnis qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam æternam.

LXIX.

II. Meriti verò Christi sufficientiam Apostolus Iohannes dilucidè asserit, scribens: Hic est propitiatio pro nostris peccatis: non pro nostris tantum, sed pro totius mundi peccatis, 1. Ioh. 2, 2. Et, Sanguis Filii Dei emundat nos ab OMNI peccato, 1. Ioh. 1, 7.

LXX.

Hinc D. Apostolus generalem infert Aphorismum, omni dubitatione majorem: Vbi exuberavit peccatum, ibi exuberavit & gratia. LX XI.

Qua de causa horrendas ac blasphemias Sacramentariorum voces, & Misericordiam Dei Patris, & sufficientiam meriti Christi, ad paucos, absoluto, omnesque causas antegrediente Dei decreto ad vitam prædestinatos, restringentes, toto pectore detestamur & execramur. LXX II.

Quin aded sufficiens, vividum & validum Christi meritum statuimus, ut idem etiam ad expiandam hanc blasphemiam in Spiritum sanctum sit efficacissimum, si modò talis, agnita sua malitia, per fidem in Christum rediret. LXX III.

Id quod Servator ipse haud obscure innuit, immediatè fulmini in hanc blasphemiam stricto subjungens: Matth. 12, 33. Aut facite arborem bonam, & fructum ejus bonum: apertè ostendens, si missa obstinata sua pervicacia, per veram resipiscentiam bonam efficerent arborem, tum haud amplius ipsorum peccatum fore Irremissibile. LXX IV.

Dux autem potissimum sunt causæ, propter quas peccatum hoc in Spiritum sanctum, Irremissibile esse & manere, cum Servatore Christo asserimus.

LXXV.

Prior in eo consistit, quòd hoc modo peccantes, ab ipso Christo, extra quem non ulla pro peccato reliqua est hostia, deficiunt, & universa organa ac media salutis, sine quibus Deus conversionem nunquam ordinariè operatur, directè & voluntariè projiciunt & pedibus conculcant. LXXVI.

Posterior illa est. Quia hoc peccatum individuam quasi habet adjunctam comitem, finalem cordis Indurationem & impœnitentiam, ut obfirmato postea quodam proposito, scientes volentes veritatem agnitam horribiliter impugnare & blasphemare pergant. LXXVII.

Quæ sanè Induratio facit, ut de talibus sit desperatum, quòd non amplius per pœnitentiam sint redituri ad Christum.

LXXVIII.

Et hoc ipsum est, quod Epistola ad Hebræos pronunciat: Impossibile esse, eos, qui semel illuminati, gustaverunt etiam donum cœlestè, & participes facti sunt Spiritus sancti, & gustaverunt bonum DEI verbū virtutesq; venturi seculi, & prolapsi sunt rursus revocari ad pœnitentiam, rursus crucifigentes sibi metipsis Filium DEI, eumq; ostentui habentes, Heb. 6, 4, 5, 6.

LXXIX.

Neq; verò ullius momenti est Iesuitæ explicatio, hunc sensum verbis hisce affingenti, quòd sic prolapsi, non amplius illuminari, hoc est, baptizari debeant Bellar. T. 1. f. 67.

LXXX.

Tametsi enim Baptismum, Illuminationem φωτισμόν, apud veteres, Augustinum præsertim, dici non ignoramus: hoc tamen loco nullam de iterando Baptismo esse quæstionem, manifestum est.

LXXXI.

Neq; etiam, uti Novatiani contenderunt, verba hæc de quolibet peccato, contra conscientiam admissio, & quantumvis mortali, sunt intelligenda. LXXXII.

Sed de Apostasia, eaq; non quavis, sed à veritate agnita, quæ deliberato consilio, & obstinata malicia cum blasphemia conjuncta, committitur.

LXXXIII.

Hic enim scopus Apostolo & finis est propositus unicè, ut Hebræos hortetur, ne à fide in DEUM, à doctrina baptismatum sive mysteriorum, & Resurrectionis mortuorum, & id genus aliis
Christia.

Christianæ doctrinæ capitibus deficient, id quod ostendunt versus
1. & 2. **LXXXIV.**

Quin ipsa verba in se considerata, manifestè produnt, Aposto-
lum loqui de iis Apostatis, qui priùs illuminati gustaverunt do-
num cœlestè, participes facti Spiritus sancti, atq; sic à veritate a-
gnita, non nudè & simpliciter, sed cum blasphemia defecerunt, ut
pote crucifigentes sibi metipsis Filium DEI, & ludibrio exponen-
tes, contra testimonium illud Spiritus Sancti, cujus facti erant par-
ticipes.

LXXXV.

Eadem planè alterius quoq; loci, hujus Epistolæ, est senten-
tia, qui sic habet: Voluntariè peccantibus nobis post acceptam ve-
ritatis notitiam, jam non relinquitur pro peccatis hostia, sed terri-
bilis quædam expectatio judicii, & ignis fervor, consumpturus
adversarios, qui Filium DEI conculcant, & sanguinem fœderis,
per quem fuerant sanctificati, profanum ducunt, & Spiritum gra-
tiæ contumelia afficiunt, cap. 10, 26, 27.

LXXXVI.

Quibus omnibus astipulatur etiam Iohannes Apostolus, pec-
catum quoddam ita ad mortem esse asserens, ut pro eo ne orare
quidem fas sit, 1. cap. 5. 16.

LXXXVII.

Tamen si enim aliàs extra Christum omnia peccata sunt mor-
talia, cum primis illa regnantia Gal. 3, 19. longè tamen alio sensu
Iohannes, loco jam citato, peccatū ad mortem, opponit peccato
non ad mortem: ita nimirum, ut peccatum non ad mortem ipsi sit
quodcunq; peccatum, excepto unico illo in Spiritum sanctum,
quod κατ' ἐξοχήν, peccatum ad mortem, pro quo non sit orandum,
nominat.

LXXXVIII.

Quamvis autem in individuo scire haud semper possumus,
quis tali peccato ad mortem sit infectus, ac proinde de aliquibus
dubitandum, pro quibus tamen sub conditione orari posse asseri-
mus, ut nimirum, si inscientes veritatem abnegent & oppugnent,
DEUS ipsorum misertus, in viam eos reducere dignetur.

LXXXIX.

Interim tamen de nonnullis conjecturam minimè fallibilem
facere possumus, ut quos ob fluxas mundi hujus dignitates &
commoda, à veritate Evangelii agnita deficere, & manifestos er-

reres, de quibus semel atque iterum convicti sunt, præfractè & blasphemè oppugnare videmus, eos peccato hoc ad mortem laborare pronanciemus.

X C.

Pro quibus, utpote subversis & ἀντοκατακρίτοις, Tit. 3, 10. tam non orandum esse statuimus, ut potius contra eosdem divinam ultionem, imis cordis nostri suspiriis expetere debeamus.

X C I.

Sic David perfecto odio odisse se huiusmodi confitetur, Psal. 139, 22. & ut viventes in infernum descendant, orat, Psal. 55, 16.

X C II.

Cùm enim neque spes veniæ, neque hostia pro peccatis, excepto solo & unico Christo, sit reliqua: blasphemi autem, sic ad mortem peccantes, hunc fide apprehensum scientes volentes excutiant, blasphemant, persequantur: sanè pro huiusmodi hominibus orare velle, tam est inconveniens, quàm absurdum foret, orare, ut Deus absque Christo, aut potius contra illum, salvum aliquem beatumque efficiat.

X C III.

Neque verò eo hæc à nobis disputantur animo, quasi cuiquam ob peccatorum suorum atrocitatem, de gratia Dei desperandum esse existimemus.

X C IV.

Toto enim corde, & ex intimis conscientiæ nostræ recessibus credimus, confitemur, docemus; Christum Iesum esse propitiationem pro nostris, non pro nostris autem tantum, sed totius mundi peccatis, longè sufficientissimam; & omnem peccatorum respicientem & credentem in Christum, non periturum, sed vitam habiturum æternam, 1. Ioh. 2. 2. Ioh. 3, 16.

X C V.

Quæ sanè consolatio, uti omnes omninò ex æquo peccatores respicit: ita nemini, quibuscunque etiam peccatis polluto, dubitatio nulla oboriatur, quin sibi quoque agnitis suis peccatis, & fide ad Christum mediatorem confugienti, peccatorum remissio, & gratiæ ac misericordiæ Dei janua pateat latissima.

X C VI.

Quare quicumque corde sunt contrito, & afflicto spiritu, interim tamen vel minimam fidei scintillulam in se deprehendunt reliquam,

liquam, ii, venenatis Diaboli suggestionibus procul exterminati
nunquam animum inducant, se peccatum hoc in Spiritum sanctum
Irremissibile habere aut commisisse: sed potius promissionibus
Euangelicis innixi, sufficientissimum Christi meritum fide, quan-
tumvis infirma, languidâ, imbecilli sibi applicent: memores illius
Prophetici: Arundinem quassatam non confringet Dominus, &
linum fumigans non extinguet, Esa. 42, 3. Matth. 12, 20. & dulcis-
simæ illius invitationis Christi: Venite ad me omnes, qui labora-
tis, & onerati estis, ego reficiam vos, Matth. 11, 28.

XCVII.

Facessat ergo crassus ille & blasphemus Novatianorum error,
hominibus, quoquo modo post acceptum Baptismum lapsis, spem
consequendæ veniæ & remissionis peccatorum, negantium.

XCVIII.

Etenim & scriptura sacra, & plurima regeneratorum, in pec-
cata tamen verè mortalia prolapsorum: nihilominus verò acta
pœnitentia in gratiam à DEO receptorum exempla, manifestas
falsitatis hunc errorem firmissimè arguunt.

XCIX.

Hic verò finis & usus disputationis nostræ, ac primus qui-
dem *πρὸς εὐλαδίαν* esto, ut peccati in Spiritum sanctum atrocitatem
probè considerantes, etiam atq; etiam videamus, ne vel peccatis
contra conscientiam frena laxantes liberiùs, Spiritum sanctum
excutiamus: vel ulla ratione fastidium atque odium veritatis a-
gnitæ nobis instillari patiamur, aut quovis modo eidem nos op-
ponamus.

C.

Ea enim Diaboli est astutia & *πολυπραγμία*, ut vel levissimâ si-
bi concessa occasione, ex inferioribus peccatorum gradibus pau-
latim magis magisq; donec tandem ad summum peccati in Spi-
ritum sanctum gradum perveniatur, homines securos incitet &
alliciat.

CI.

Sed ardentibus votis sine intermissione, bono DEI Spiritu
regi petamus, cujus nos imbuti adjurique gratia, vero amore & in-
defesso studio veritatis, initium substantiæ ad finem usq; firmum
teneamus, Heb. 3, 14.

CII.

Convicti etiam de veritate, libenter ei palmam tribuamus,
neque

neq; turpe nobis ducamus, digito ori imposito, & coram DEO & Ecclesia errorem liberè agnoscere, confiteri, detestari, ut nihil quicquam adversus veritatem, sed pro veritate omnia suscepisse videri queamus, Ecclesiastici 4.30. 2. Cor. 13.8.

CIII.

Alter verò finis ἐλεγκτικὸς, Sacramentarios respicit, qui, ut absolutum suum & Stoicum dogma, de Prædestinatione fatali, sine ullo respectu prævisæ à DEO vel fidei vel infidelitatis facta, stabilirent, in eam descenderunt hyperbolen, ut eos, qui regenerati fuerint, Spiritus sancti gratiam nunquam amplius amittere posse contenderent.

CIV.

Qui furor è diametro cum tota scriptura sacra, imprimis verò cum præsentis nostræ disputatione, & loco ex Epistola ad Hebræos petito pugnat, qui luculenter testatur, eos, qui verè illuminati ac regenerati fuerunt, non modò labi, & graviter labi, sed etiam gratiâ DEI penitus excidere, & peccatum in Spiritum sanctum committere posse.

CV.

Quare non minùs hunc Sacramentariorum, quàm illum Novatianorum errorem, ex agro & finibus Ecclesiæ exterminatum, ad Orcum relegamus.

CVI.

CHRISTUS IESUS, qui benedixit nobis omni benedictione Spirituali in cœlestibus, Spiritus sui gratiâ per verbum Evangelij magis magisq; nos reddat eruditos & confirmatos, ut arborem faciamus bonam, & fructum ejus bonum: errantes verò convertendos convertat: obstinatos ac reprobos evertat ac deleat, Amen.

Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α Τ Α .

- I. Q. An ex verbis Christi, affirmantis, peccatum in Spiritum sanctum neq; in hoc, neq; in futuro seculo posse remitti, fictitius Pontificiorum Purgatorius ignis stabiliri possit? Negamus.
- II. Q. An quis Evangelicus salva conscientia abominanda Pontificiorum sacra Missatica frequentare possit? Negamus.
- III. Q. An qui sibiipsis violentas manus inferunt, æternùm omnes pereant? Negamus.
- IV. Q. An admitti possit Stoicorum illud πᾶσα ἁμαρτία ἴση ἐστίν: omnia peccata esse equalia? Negamus.

4/1935 a

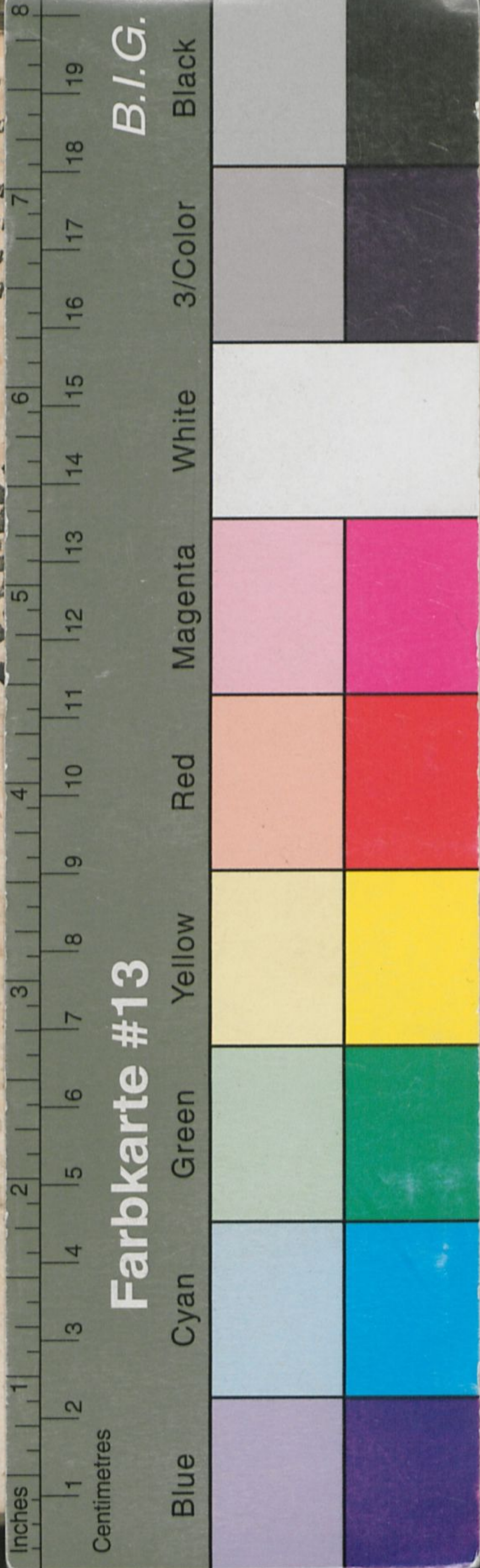
ULB Halle 3
001 541 250

5b

5

DISPUTATIO VI.
Ex articulo secundo Augustanae Confessionis.
DE BLASPHE-
MIA IN SPIRITUM SAN-
CTUM, SIVE PECCATO
AD MORTEM.

Ad cuius Theses,
Docente Spiritu sancto,

SUB PRÆSIDIO
LEONHARTI HVTTERI, S. S.
Theologiae D. & Professoris in alma VVi-
tebergenfi Academia, defendet

M. GREGORIUS HAGIUS,
Obernbrechtanus, Fr.

ad diem 17. Septembris, horis locoq; consuetis.

WVITEBERGAE,

Typis Simonis Gronenbergii, Anno 1600.

